

Előfizetési árak:

ostán vagy házhoz küldve:
 Egész évre. 20.— kor.
 Félévre . 10.— kor
 Negyedévre 5.— kor.
 Egy hónapra 1.70 kor
 Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy cm. területenként 8 fillér.
 Nyilttér és magánérdekű közlemények soronként 40 fillér.
 Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.
 Ide küldendő a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő:

Koncz Ákos.

Felolós szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

Szabadelvűség és közgazdasági politika.

Debreczen, szept. 11.

Ausztria desolált parlamenti helyzete erősen kezdi éreztetni hatását gazdasági és hitelviszonyainkra. Nem szólva a külföldnek az új beruházási kölesönnel szemben tanusított magatartásáról, úgy látszik, hogy a pénzpiacz bizalma irányunkban nem nyugszik oly szilárd alapon, mint kívánatos volna, minek kétségtelen oka a két állam közötti gazdasági viszony bizonytalansága. Ezért kívánatos, hogy ez a viszony mielőbb törvényhozással állandóan szabályoztassék.

Széll Kálmán miniszterelnöknek ez irányban kifejtett tevékenysége a legnagyobb elismerést érdemli s az ő szívósságának, kitartó igyekezetének s annak a bizalomnak, melyben úgy a korona, mint a nemzet részéről osztatlanul részesül, bizonyára sikerülni fog a két állam közötti gazdasági viszony bizonytalanságát mielőbb megszüntetni s gazdasági érdekeinket megvédelmezni.

Ausztria zilált parlamenti hely-

zete tehát nekünk nem Hekuba, mint azt a közjogi ellenzék részéről hangoztatják, sőt Magyarország miniszterelnökének nagyon is sok gondot okoz ennek a megzavart közgazdasági helyzetnek akként leendő rendezése, hogy alkotmányos Ausztriával hosszabb időre biztosítsuk jogainkat. Ez áll első sorban érdekében Magyarországnak. De ha nincs kilátás arra, hogy az alkotmányos Ausztriával kötendő egyezség útján biztosítsuk érdekeinket, a bizonytalan helyzet mielőbb megszüntetésének szükséges volta követeli, hogy a gazdasági kiegyezés az abszolutisztikus kormányformával bíró Ausztriával is mielőbb megtörténjék, a midőn állami önállóságunk az eddiginél nagyobb mértékben fog kifejezésre jutni.

Bármiként alakuljanak a viszonyok, az új helyzetben Magyarország meg fogja találni a maga számítását és sulya és ereje csak növekedni fog. Széll Kálmán miniszterelnöknek a helyzet ez újabb változásával szemben kettőzött gondal kell örködni az ország érdekei felett s ezért csak elismeréssel adózhatunk a miniszterelnöknek, ha az osztrák bonyodalmak fejlő-

dése iránt az eddiginél fokozottabb érdeklődést s éberebb figyelmet tanusít s mi sem volna nagyobb mulasztás és hiba, mint az Ausztriában történetekkel szemben az ellenzék által kívánt teljes közöny álláspontjára helyezkedni.

És míg viszonyunkat Ausztriával rendezzük, azalatt gondoskodnunk kell arról is, hogy itt bent az országban meg ne zavartassék az az összhang, melyre sulyos közgazdasági állapotainkból kibontakozásunk érdekében oly nagy szükség van. Ne hagyjuk magunkat üres jelszavak által félrevezettetni. Tévedés azt hinni, hogy közgazdaságunk mostoha állapota valamely újabb hangoztatott divatos politikai irányzat útján változtatható meg. E jelszavak nem valók egyéb, minthogy eltakarják valódi szándékát a szabadelvűség elleni működésnek.

Magyarország békéjét a gazdasági és a politikai reakció réme ijesztgeti s különféle réseken át akar hozzánk betörni; most felekezeti, majd gazdasági háborút akar kezdeni. Eddig szerencsésen sikerült ezeket a támadásokat a liberálisizmusnak visszaverni, a támadó-

TÁRCZA.

Az önkéntes turpissága.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti tárczája. —
 Irta: Futár Lajos.

Ezredünk egyik századánál szolgált Ballasy Imre egyéves önkéntes; igen csinos, kedves, kész fiatal ember. Mindig jókedvű, vig ezimbora s végnélkül leleményes, amiért azután nemesak bajtársai és a tiszték megszerették, hanem ennek tetejébe még századparancsnoka is nagyon megkedvelte. A kit pedig a századparancsnok megkedvel, annak ritkán gyűlik meg a baja a szolgálati szabályzattal. Teljes bizalmat élvezvén, tettei rendszeren jóakaratu elbírálás alá esnek. Mindenesetre sokkal többet elnéznek neki, mint a másik ügyetlen önkéntesnek, sőt nem egyszer példaképül állítják a század elé.

Szép fekete tömör bajusza s mélytüzű szemei, nem egy leányzivet megdobogtatnak, annyival is inkább, minthogy már korára nézve is gyanítta ni engedé, hogy az önkéntesi év letelte után semmi akadály sem lesz annak, hogy az anyakönyvvezetőnél tisztelegjen.

Ezen csábító hiedelemre egy-két mámat, még különösen azon körülmény is feljogosított, hogy tudomással bírtak arról, miszerint Ballasy Imre már önálló ember, kinek az egyik jó hírnevű fővárosi pénztintezetnél igen jó állása van; s mint tisztviselő csakis önkéntesi évének letöltése czéljából kapott onnan egy évi szabadságot.

Ilyen nemes vadra a vadászat, mamáék körében, mindenesetre élvezetet nyújt és indokolt izgalmat okoz; nem sikerülés eseté-

ben azonban örökre titokban tartandó bosszúsággal végződik.

Mert bár azon feltevés, hogy a házasságok égben köttenek, sok esetben beigazolást nyer, mégis tagadhatatlan, hogy azokat legtöbbször a mamák gondos kézzel már itt e földön készítik elő.

Bizony szegény Ballasy Imre is meg lett fogva. Addig uszkált vígan az élet folyójában, mignem horogra került.

Mi, kik tanúi voltunk, hideg közömbösséggel szemléltük horogra jutását és pedig két okból. Egyrészt, mert ő maga möhön kapott a horgot rejtő vörös posztó után, s így magát részvétre és szánakozásra méltatlanná tevő; s mert másrészt annak idején mi sem jártunk különben s rajtunk sem szánakozott, hanem inkább nevetett a világ.

No de ne vágjunk az események elé!

Az önkéntesi planéta már az utolsó negyedbe lépett s Julius asszony pompás nyári toilettjében mindnyájunkra gyújtó hatást gyakorolt, midőn egy szép napon Ballasy Imre százada az aratási streikmozgalom megfékezésére egy, állomáshelyüktől elég távolosó, uradalomba lett kirendelve.

Veszély lévén a késedelemben, a század különvonaton utazott, s a mint a végállomásra, úgy délután hat óra tájban, megérkezett, már ott talált vagy hatszáz arató munkást, kiket a tett helyére kísérni, s azután a helybeli sztreikoló munkások esetleges erőszakoskodásától, a munka folyama alatt, megvédelmezni kellett.

Az uradalom nagybérlője nejjével és egyetlen leányával a pályaudvarban várakozott a segítséget hozó vonatra. Az első tekintetre meg lehetett itélni, hogy őnagysága

negyven tavaszánál már mindenesetre többet látott, leánykája azonban csak husz tavaszt számlálhatott. Onagysága még mindig takaros asszony, leánya pedig csak tőrhető szépség volt, s így a régi közmondás: „Nézd meg az anyját, vedd el a lányát“ náluk igen könnyen érvényesülhetett.

A tisztekek történt kölesönös bemutatkozás után, a hölgyek jelenlétének oka is megoldást nyert. A férj bejött a megrendelt idegen munkásokat átvenni és a katonai karhatalmat fogadni, a hölgyek pedig azon egyszerű oknál fogva nem mertek odahaza maradni, mert a helybeli szerződött munkások a közéjük kiszivárgott hírre, hogy idegen munkások érkeznek, háborogni kezdtek és fenyegető álláspontra helyezkedtek.

A nagybérlő sem tartozott a legbátrabb emberek sorába, neje meg épen irtózott minden esetleges vérontástól s míg a férj a katonaság jelenlétéből bátorságot meritett, addig az asszonynak irtózata egy cseppet sem szűnt meg, sőt csak fokozódott. Azt hitte, hogy a hol katonaság jelenik meg, okvetlenül vérnek is kell folyni. Semmiképen sem akart hát a katonasággal és a munkásokkal egyszerre indulni, nehogy valami összeütközésnek szemtanuja legyen.

Az asszonyi jogar alatt nyögve bukácsoló férj, feleségének akaratát szent ihlettel vette tudomásul és felkérte a századparancsnokot, hogy lenne szives később induló családjának kocsijához egy erősebb őrséget kirendelni, mert ő maga a munkásokkal fog menni. Az őrség szállítására egy igás kocsi szintén kész rendelkezésre bocsátani.

A százados ezen kérelmet méltányosnak találván, abba gyorsan beleegyezett s

kat leálcázni s az általuk hangoztatott elveket a maguk értékére leszállítani; a támadások azonban úgy látszik, ismétlődni fognak s azért a liberális barátainak a legnagyobb összetartásra van szükségük. Azt vitatják ugyanis az ellenzék egyik oldaláról, hogy a gazdasági kérdések nincsenek összefüggésben a liberális kérdéseivel s hogy éppen ezért a szabadelvűséget a közgazdasági viszonyok intézésénél számon kívül kell hagynunk. És éppen ebben rejlik a mistifikáció, mert gazdasági életünk minden része a szabad mozgás elvében találja meg jövő kifejlésének alapját s a gazdasági reakció éppen olyan veszedelmeket jelent, mint a politikai abszolútizmus.

Napfény és levegő kell az egészség fentartására s zárt levegő és sötétség mellett a szerves lény csak satnyul és fejlődésében visszamarad. Szabad mozgás és világosság kell a gazdasági élet fejlődéséhez is s a reakció a gazdasági életben nem jelent egyebet, mint rabszolgaságot a politikai életben is. Szellemi, társadalmi és gazdasági élet egymással a legszorosabb kapcsolatban vannak, egymásra folytonosan és kölcsönösen hatnak s egymás nélkül nem is képzelhetők. Ne hagyjuk magunkat elámitatni a gazdasági érdekek köpenyébe burkolt reakció divatos szólami által. Agrarizmus, merkantilizmus ne téveszsen meg bennünket ítéletünk meghozásánál. Kormányunk a szabadság és szabadelvűség mellett harcol s ez alapon minden társadalmi osztály érdeké-

ben egyenlő gondossággal igyekezzik munkálkodni. Ez elv mellett a mezőgazdaság, az ipar és a kereskedelem egyenlően fontos tényezői közgazdasági létünknek, melyeknek összhangzatosan fejlesztése áll az országnak érdekében. És amint Weisz Berthold, ez a kiváló szabadelvű párti politikus beszámoló beszédében kifejezte, az ország tulnyomó többsége jövőre is azon nagy eszmék mellett van, melynek két sarkpontja: az alkotmány és a szabadelvűség.

A miniszterelnök Bécsben. Széll Kálmán tegnap Bécsbe érkezett, hol részt vett Erzsébet királyné emlékünnepe, majd a nap folyamán pedig Körber osztrák miniszterelnökkel és más politikusokkal konferált. A miniszterelnök még tegnap visszatért Budapestre.

A földmívelési miniszter birtokvásárlásai. Jelentették már, hogy Darányi Ignác telepítési célokra tízezer holdnyi földet vett. Mint most értesülünk, a miniszter e célra a detreheimi és buni birtokokat vette meg.

A Reichsrath feloszlatása.

Debreczen, szeptember 11.

Szakasztottan a német parasztrege szerint: „Maria Geburt, fliegen die Schwalben furt“, — párologtatta el a hivatalos Wiener-Zeitungban f. hó 8-án megjelent császári pátenst az osztrák Reichsrathot. Fecskékkel ugyan csak annyiban lehet összehasonlítani az immár megboldogult mandátumok birtokosait, hogy kizárólag politikai rovarvadászatból halogatták létünket és rendkívül nagyszámu klubfészkeikkel a „házat“ inkább inféziálták, mintsem dekorálták; a tavasz hirnökeinek azonban soha senki

sem tartotta őket, sem egyenkint, sem az egész esztelenül csiripelő sereget.

Sőt ellenkezőleg, abban az indokolt véleményben vagyunk, hogy ha vándormadár-öszönük kedvező sorsban részesül s az általuk ép most elhagyott otthonba ismét érkeznek, jövetelük csak tomboló zivatarkat hirtet és az abszolútizmus téli dermedtségét. Tüzzésztől sem óvták meg, mint a kegyesszívű babona a fecskékről hiszi, a helyet, mely oly pazar kényelmet nyújtott nekik: sitergő szikrák sziporkáznak az alkotmány épülete fölött s mert el akarták háritani, hogy lángtenger emészsze meg az egész gerendázatot, a népjólét előmozdítóit a Ház kiürítésére kellett kényszeríteni. Mert ha alapjában vesszük a dolgot, közülök a legtöbben politikai pyromaniában leledzettek.

Az elboesató bizonyítvány, melyet a hivatalos újság ad nekik, az epilógus, melyet ott az ő részükre tartanak a választók füléhez, bizonyítja ezt. És ezzel csak már rég ismert, épenséggel nem meglepő dolgot mondunk, a mint hogy általában már egy év óta megfontolás alá kellett venni a Reichsrath feloszlatását, mely éppen nem jött váratlanul. Legkevésbé vették megfontolás alá, legváratlanabban hatott főleg az osztrák képviselők körében. Egyébként tisztában voltak azzal, hogy miután minden, nemzeti-ségi részrehajlásban csak a legtávolabbról is gyanus kormány eltávolítása után még a teljesen pártonkivülinek elismert kormányának sem sikerült a parlament számára újra megszerezni a munkaképességet; miután a pártok makacsul megtagadták, hogy egymás közt megegyezzenek, mert mindenik olyan rendszabályokat kívánt engedékenysége előleges jutalma gyanánt, melyek a másik pártnak kedvét szegték, tehát az obstrukció felvételét mintegy reakényszerítette; miután a képviselők sem a lakosság sürgőssé lett

Ballasy Imre önkéntes tizedes parancsnoksága alatt hat embert rendelt ki a hölgyek kocsijához.

A csapat és az idegen munkások ezután csakhamar utba indultak, hátrahagyván a hölgyeket és az őrséget.

Ballasy Imre önkéntes, mint jól nevelt fiatal ember, azonnal a hölgyekhez sietett és bemutatkozott. A mama egészen el volt ragadtatva. A fiatal ember férfias szépsége, katonás tartása és rutinos fellépése megnyerték őt; nehogy azonban okatlan gyanut ébresztszünk, már most kinyilatkoztatjuk, hogy a fiatal embernek felsorolt jó tulajdonságai csakis leánya érdekében hatottak rá.

— Tehát ön lesz a kisérőnk? — kérde a fiatal embertől.

— Igen, nagyságos asszonyom!

— Ennek úgy én, mint leányom szerfelett örülünk, ugy-e Ilonkám?

— Igen, mama.

— Aztán megvéd kettőnket minden ellenségtől? — folytatta kérdéseit hamiskásan mosolyogva a mama.

— Kétségtelenül, asszonyom! Különben alig lehet bajunk, mert a század előre ment s az utat mindenestre felszabadítja. Ugy veszem azonban észre, hogy itt én álok ellenséggel szemben.

— Csak tréfál talán?

— Nem én, nagyságos asszonyom! Csakhogy az ilyen bájos ellenséggel szemben, mint Ilonka kisasszony, könnyen legyőzöttnek fogom magamat érezni s meghódolok.

— Nos, ez esetben legezészerűbb lesz önnek kocsinkban foglalni helyet, mert így az ellenségből jó barát válhatik.

— Ezer örömmel, — szólt Ballasy, mi közben a leányra és a szemközti ülésre ve-

tett egy tekintetet, — csak engedje meg nagyságos asszonyom, hogy egy perczre távozzam s embereimnél intézkedjem.

— Az emberek nemde szintén velünk jönnek?

— Igen, az igáskocsin, közvetlenül utánunk. Éppen erre nézve fogok intézkedni.

— És mikor indulunk?

— Azt hiszem, legezészerűbb lesz egy órával később, mint a csapat indult, mert mint tudom az uradalom innen másfél órányira van gyalog menetben, s így mi csak pár perczrel később fogunk megérkezni kocsin, mint amazok gyalog.

— Csinos gyerek, mit szólsz hozzá kedves kis lányom? — kérde a mama Ilonkát, mikor Ballasy tőlük távozott.

— Nekem is tetszik, édes mama!

— Nos akkor igyekezzél az uton kedvesnek lenni.

— Csak nincsenek vele czéljai a mamának?

— Most még nincsenek, de ki tudja a jövőt; hátha lehetnek?

— De ugyan, mama, hová gondol? Egy baka káplár!

— Ej, ej, de nagyra van kisasszony! Tudd meg gyermekem, hogy Ballasy nem baka káplár, hanem egyéves önkéntes s nemsokára megszabadul egyenruhájától. Tudd meg továbbá kis lányom, hogy minden egyéves önkéntes egyszersmind kauzió nélkül megkapható férjjelölt. Ehhez különben te nem értesz, de én igen s partie tekintetben okvetlenül a tiszték elé helyezem.

— Pedig az aranyos egyenruha nem bolondság ám, mama...

— Csakhogy nagyon meg kell fizetni, édes lányom. Különben belőle is tiszt lesz,

de nem tényleges, hanem csak tartalékos. Uri gyerekek látszik, játszva le fogja tenni a tisztí vizsgát. Nagy biztosságot észlelek fellépésében; meglásd, valami végzett ember vagy hivatalnok is már. Azt hiszem, előbb kész ember lett s csak azután vonult be a katonasághoz, a kiszabott egy évre.

— Ugy? nos ez esetben tényleg igen kedves fogok lenni.

— Azt igen okosan teszed, czukros lányom, én meg majd rajta leszek, hogy személyes viszonyairól már az uton mindent megtudjunk.

Míg hölgyeink így alkudoztak Ballasy bórere, addig ő szépen elintézt mindent s visszatérve a kocsihoz, felvette ismét a tárgyalás fonalát. Előbb csak közömbös dolgokon folyt a csevegés, de a mama ügyessége csakhamar oda terelte azt, a hová kívánta.

Közben el is indultak, hanem azért a vallatás rendszeresen folyt tovább. Én istenem, de jó vizsgálóbíró is válhatott volna önagságától!

Amire kíváncsiak voltak, megtudták mindent; Ballasy nem is igen titkolódzott. Hiába is tette volna, mert a kérdések oly ügyesen lettek feltéve és bájosabbnál bájosabb, észbontónál-észbontóbb mosolyokkal fűszerezve, hogy neki akár öntudatosan, akár öntudatlanul vallani kellett.

Elárulta többek között, hogy 25 ik életében jár, hogy a polgári életben pénzügyi tisztviselő s hogy végre eddig még szive teljesen szabad.

Ez az utolsó kijelentése volt hölgyeinkre nézve a legbeesesebb. Erre már Ilonkának is felragyogtak szemei, mit a mama észre is vett.

(Vége köv.)

szükségleteivel és a Körber-kabinet által javaslatba hozott segélyezési akcióival, sem az állam szükségleteivel, nagyhatalmi állásával, legkevésbé pedig az alkotmányos állapotok értékével nem törődtek, többé nem lehetett szó a kormány megújításáról, hanem most már csak a parlament megújításáról.

Tehát a parlament megújításához fognak, hogy megszerezzék a lehetőséget arra, hogy a különben sem nagyon bőven szabott időt az 1901. év elmúltáig kihasználhassák a kiegyezés parlamentáris elintézésére, a vám- és kereskedelmi szövetség megvizsgálására s a külföldi hatalmakkal kötött és lejáró gazdasági szerződések fölötti tárgyalások bevezetésére. Az elengedhetetlen feltétel milderre nézve az adott alkotmány keretében az alkotmányosan működő osztrák Reichsrath.

Az osztrák választóktól persze az évek óta a legvadabb nemzetiségi és felekezeti szenvedélyek által az örületig felizgatott választóktól függ most már, amennyire lehet, hogy az ébredező politikai belátással, mindenekelőtt azonban a saját zsebeikkel tanácsot üljenek s így az államot és önmagukat is produktív parlamenttel ajándékozzák meg.

Hozzájuk fordulnak most azzal a kérdéssel, vajjon valóban maguk akarják önmagukat politikailag állandóan kiskorúaknak nyilvánítani és válaszuk fel fog világoztatni a felől, vajjon még most is siron ültették el a reményt, vajjon Ausztria újból holt parlament alatt fog szenvedni, amely ha csak gyorsan létre nem jön valami reformált házszabály, kell, hogy elháríthatatlanul maga után vonja az alkotmány halálát.

A válasz nem várthat soká magára. A monarchia érdekében nagyon kívánatos, hogy az valóban józan legyen.

A kínai háború.

— Saját tudósítónktól. —

London, szept. 10. A Newyork World párisi tudósítója beszélgetést folytatott Delcassé francia hadügyminiszterrel, a ki a következőket mondta:

— Pekingi követünket megkértük, hogy tegyen jelentést a helyzetről. Salisbury is ugyanilyen értesítést adott Macdonald követnek. Mihelyt a követek jelentése megérkezik, azonnal határozni fogunk Peking megszállásának kérdéséről. Az általános politika tekintetében valamennyi hatalom egyetért s csak abban mutatkozik eltérés, vajjon ezélszerű e, hogy a csapatokat továbbra is Pekingben hagyják. Alapos ok van arra a föltevésre, hogy a szövetséges csapatok a béke megkötéséig Pekingben maradnak. Meglehet azonban, hogy Oroszország visszavonul, de ebben az akciójában egyedül fog maradni. Franciaország az általános politika minden kérdésében egyetért Oroszországgal és Oroszországgal való viszonyunk soha sem volt bensőbb, mint most. Kína feloszlására egyikünk sem gondol; a kereskedők csak a nyitott kaput kívánják, nem pedig a fölözlatást. A pekingi csapatok elvonulásának kérdésében a hatalmak valószínűleg még ezen a héten fognak határozni.

Berlin, szept. 10. A Kleines Journal jelenti a következőket: Föltétlenül megbízható helyről tudatják velünk, hogy a német külügyi hivatal határozottan kijelentette, hogy Németország mindaddig nem vonja vissza csapatát Pekingből, a míg nem alakul állandó kínai kormány s a míg az elégtételt nem nyújt a történelemért. Az angol kormány minden föntartás nélkül hozzájárult ehhez az állásponthoz.

London, szept. 10. A Morning Post berlini tudósítója a következőket jelenti: Arról értesülök, hogy az a pétervári hír, hogy Németország kompromisszum-javaslatot tett, nem felel meg a valóságnak. A német kormány az Egyesült-Államoknak csak azt a szándékát fejezte ki, hogy Pekingben marad. Egy német diplomata ma a következőket mondotta nekem:

— Oroszország, ha neki úgy tetszik, Pekingben maradhat vagy Tiencsinbe mehet. Mi nem szándékozunk Pekinget kiűriteni.

Németország szívesen látná oly kínai kormány megalakulását, a mely garanciát nyújtana a legutóbbi események ismétlődése ellen; hogy ki lesz az új uralkodó, az egészen mellékes, csak arra kell ügyelni, hogy a mandzsu-dinasztia megmaradjon.

London, szept. 10. Az itteni újságok meglepéssel irnak a német császár stettini beszédéről, a melyet mérsékeltnek és tartózkodónak mondanak. Az angol kormány is szükségesnek tartja, hogy a hatalmak Pekingben maradjanak, a míg Kinával kielégítő békét kötni sikerül.

Frankfurt, szept. 10. A Frankf. Ztg. értesülése szerint a pétervári kínai követ tudatta Li-Hung-Csanggal, hogy Oroszország óhajta, hogy Kvangszu császár visszatérjen Pekingbe és hogy még Waldersee gróf megérkezése előtt igyekezzenek a hatalmakkal békét kötni. Oroszország hajlandó evégből Mandsuországot önként kiűriteni.

Brüsszel, szept. 10. Li-Hung-Csang sürgősen kérte a kínai császárt és az özevgy császárnét, hogy térjenek vissza Pekingbe.

SZÍNHÁZ.

A színtársulat tagjai. Mint már jeleztük, Komjáthy János színgazgató betejesztette a színiügyi bizottságnak a most megnyitól szezonra szerződött tagok névsorát. A színtársulat tagjai a bejelentés szerint a következők:

Női személyzet: Breznay Anna anyaszínésznő. Szigeti Lujza anya és énekes komika. Kiss Irén vigjátéki anya és salon komika. Komjáthy Závodszy Teréz hősnő. Fáy Flóra szende és hősnő. T. Halmi Margit szende és szubrette. Szabó Irma naiva. Bödi Ella drámai opera és coloratur énekesnő. F. Kállay Lujza népszimű és alt énekesnő. Perényi Margit subrette énekesnő. Sárosi Paula subrette énekesnő. Galyassy Paula énekesnő. Bárdos Irma segédénekesnő. Országh Bertalanné, Makrayné Aranka, Cserényi Adél segédszínésznők. Magda Eszti, Bartháné Linka, Kovács Fány, Lévai Ilon, Znojemszky Gyuláné, Schuster Mariska, Cserényi Margit, Antalfi Antalné, Sziklai Miklósné, Sziklay Valér kardalosnők. Nagy Gyuláné magán táncosnő. Hegyi Julia, Hódy Anna magán és kartáncosnők.

Férfi személyzet: Komjáthy János hős és jellemszínész. Nagy Gyula kedélyes apa és jellem (új tag). Pataky Béla szerelmes és bonvivant. Bartha István drámai apa és intrikus. Ifj. Szathmáry Árpád kedélyes apa és komikus. Sziklay Miklós tenor, buffo, komikus. Csátár Győző bass buffo, apaszínész. Karacs Imre tenorista. Rubos Árpád naturbursch, II. tenor. Környei Béla, Péchy László baritonisták (új tag). Odry Árpád hősszerelmes és társalgó. Tanay Frigyes bonvivant. Bay László énekes és II. szerelmes. Makray Dénes, Antalfi Antal, Burányi József, Nagy József, Pálfi Bertalan, Lendvay Odón, Bay Sándor, Szabó Sándor, Serfőzy György, Faludi Béla, Herczeg Sándor, Halász Ferencz kardalosok és segédszínészek.

A közigazgatási tanfolyam megnyitása.

Debreczen, szept. 10.

Megemlékeztünk a folyó hó 8 án tartott ünnepélyes megnyitására a közigazgatási tanfolyamnak.

Ma reggel 8 órakor kezdetét vette már a rendszeres tanítás a Kereskedelmi Akadémia physikai nagytermében, melyen az összes beírtak megjelentek. A rendes teremben nem fértek volna el a hallgatók s addig míg a parallel osztály felállítása ügyében a belügyminiszter véglegesen dönt, a mennyire a lehetőség megengedi, a vármegyei székház nagytermében fognak az előadások megtartani.

Az első előadást Kozma László árvaházi igazgató tartotta, kit Weszprémy Zoltán megyei főjegyző mutatott be, a ki első sorban is lelkes szavakat intézett az ifjakhoz, igérvén, hogy érdekeiknek buzgó munkása lesz, de viszont mint igazgató, ki a tanfolyam sikeréért első sorban felelős, megkívánja a szigorú rendet, komoly igyekezetet és példás magaviseletet.

Kozma László azzal kezdi előadását, hogy az ifjakhoz lelkes szavakat intéz, elmondja, hogy kora ifjuságától kezdve nagy előszeretettel foglalkozott nemcsak mint a tanúgy munkása, de mint egy időben közigtisztviselő és lapszerkesztő, majd mint egy tekintélyes város helyettes jegyzője is azzal a fontos kérdéssel: mi módon lehetne közigazgatásunk gyarlóságait javítani s ma, a midőn épen a közigt. tanfolyamok megnyitása által az első lépést a helyes irányu kibontakozás felé megtettnek látja, szerény tudásával és lelkesedésével siet tőle telhetőleg mindent megtenni, hogy a magyar kormány ez a fontos lépése sikerüljön s az oly sokszor jogtalanul, de sok esetben nem ok nélkül megtámadott jegyzői kar tekintélye, szellemi képességének színvonala oly magasra emelkedjék, hogy minden vád elnémuljon s egy szebb és boldogabb jövő hajnalhasadását jelentse a most megkezdett munka.

Természetesnek fogják találni, — úgy mond — ha első sorban a ezél elérése és biztosítása szempontjából, a tanfolyam előadói a maguk erejének és képességének mérlegelése után a hallgatók lelkesedéstől áthatott szorgalmára és igyekezetére számítanak.

A most felállított közigt. tanfolyamok egy nagy nemzeti reformeszmének a gyakorlati életben való helyes irányu megvalósítása ezélszéljéből állítottak fel s mint ilyenek alapvető intézménynek tekintendők s nem csodálkozhatik a felett egy komoly gondolkozásu egyén sem, ha úgy a nemzeti kormány, mint maga az egész nemzet nagy várakozással tekintenek a tanfolyamokon kiképzendő új közigazgatási tisztviselőkre.

Minden kezdet nehéz; egy-két év kell ahhoz, hogy ezeknek a tanfolyamoknak egyseges iránya megteremtődjék. Kétségtelen, az uttörőké lesz az érdem, kik nehéz viszonyok között is megállották helyüket s a maguk jól felfogott érdekében teljes odaadással teljesítették kötelességüket.

Sokan hangoztatják az „egységes magyar nemzeti állam” kiépítésének szükségességét és első sorban a jó iskolától várják az eredményt. Nem ok nélkül. De szóló azt hiszi, jól eltalálta az igazságot, ha az iskola hatásával egyenlőnek tartja a jó és pártatlan közigazgatást és e két fontos tényező egységes és öntudatos munkájától várja a sikert.

A magyar, mint nemzet egyéniségével egyedül áll a világon; neki, aki ezer éven kelet és nyugat közé ékelve a művelődésnek védő bástyája volt, csak úgy lesz e helyen a második ezer évben biztos jövője, ha nem zárkózik el a művelődés további fejleményeitől, hanem azokat befogadván, a haladászülte kívánalmak utján halad tovább karöltve a művelt nemzetekkel. — Ennek a haladásnak központja, éltető napja csak a jó közigazgatás lehet, a melyre törekedni minden nemzetnek becsületbeli kötelessége.

Nem egyszerű aktaintéző beamternek kell tehát lenni a jövő jegyzőjének, hanem egy, — a nemzete boldogságát, haladását munkáló olyan köztisztviselőnek, a ki tudása mellett fajszeretetének állandó melegét és lelkesedését vigye be hivatalába, abba a közhivatalába, a melyben nemzetének nagyon

sok jót tehet, de a melyben a nemzeti haladásnak megmérhetetlen károkat is okozhat.

Csak a szigorú kötelességtudással párosult szeretet emberei fognak ennek a pályának göröngyös utain biztosan haladni, szóló azoknak, a kik más elvekkkel, a könnyű és kényelmes élet kilátásával, vagy a meggazdagodás jogtalan reményével lépnek e nehéz pályára, azt ajánlja: lépjenek vissza, mert csalódnai fognak és e csalódnásnak nemcsak maguk, de a kör is kimondhatatlan kárát fogja vallani.

Lelkökre köti az ifjaknak az odaadó igyekezetet, kitartó szorgalmat, példás erkölcsi magaviseletet és azt, hogy igyekezzenek minden utat és módot felhasználni arra, hogy a rövid tanév, mely egész életpályájukra nézve oly fontos, hasznos és eredményes munkálkodásban teljék el, mert szóló és előadó társai lehetetlen dolgot nem kívánnak, de azt megkövetelik, hogy az előadott dolgokat megtanulják és a helyes gyakorlati eljárást tökéletesen elsajátítsák.

A vallás ügyeinek tárgyalásával kezdjük — ugymond előadó — munkánkat. Ajánlja, hogy mindennapi munkájukat ezzel kezdjék meg, mert a művelt ember lelkületére nézve is lélekemelő és megnyugtató ez s nemcsak a szegénynek, mint a költő mondja — de mindenkinek drága kincs a hit, tudni és remélni megtanít, majd így végzi: emberé a munka, Istené az áldás.

Ezután kegyeletes szavakkal emlékezett meg Erzsébet királyné gyászos elhunytáról, melynek e napon volt második évfordulója, mely szavakat az ifjuság felállva hallgatott végig.

A tanítás tárgya az 1790/91.—26. t.-cz. ismertetése volt, a vallásügyről.

R . . . s.

Jelek.

— Gyilkosság Abádszalókon. —

Debreczen, szept. 11.

Abádszalókról, Jásznagykunszolnokmegyének a Tisza mellett fekvő egyik községéből a debreczeni csendőrparancsnokság tegnap este a következő táviratot kapta:

„Abádszalókon ma Péntek Rozália meggyilkoltatott, a gyanu rituális gyilkosság, — a falu népe fellázadt.“

Nem tudjuk mennyi a valóság a távirat tartalmából, azonban úgy véljük, hogy nem tévedünk, ha kijelentjük, hogy ismét az antiszemitizmus egy újabb fatyuhajtásával állunk szemben, mely arra számít s nem minden alap nélkül, hogy a társadalmi békét hazánkban megzavarja s Magyarországot az Ausztriában meghonosult reakzionárius jellegű izgatások színterévé tegye.

A vizsgálat ki fogja deríteni, honnan ered a bujtogatás s lesz alkalmunk reá mutatni az izgatások forrására. Addig is konstatáljuk, hogy ez a jelenség intelem a magyar nép józan gondolkozásu elemihez arra, hogy ne üljenek fel lelketlen izgatók alattomos rábeszéléseinek, mert minden jel arra mutat, hogy a társadalmi béke megbontása célja bizonyos elemeknek, melyek érvényesülni nem tudnak.

Le kell ez álarozosokról rántani a leplet, szembe kell néznünk velük s meg kell mutatni őket a közvéleménynek, hogy színről-színre

lássá meg a józan magyar nép az ő ellenségeit.

A vizsgálat erélyes foganatosításától meglepő eredményeket várunk s hisszük, hogy a vizsgálat befejezése érdekes világitást fog vetni a politikai háttérre, melyben az ügy felszínre jutott. Addig is az antiszemitizmus ez újabb megnyilvánulását oly jelenségnek tekintjük, melyben a közelgő képviselőválasztás veti előre árnyékát s melyből levonhatjuk a tanulságot, hogy kettőzött éberséget kell tanusitanunk s vissza kell vernünk a legnagyobb erélylyel minden oly támadást, mely a társadalmi béke megbontásával politikai eredményeket kíván elérni.

A debreczeni csendőrparancsnokság a fenti táviraton kívül a mai nap folyamán más értesítést nem kapott s intézkedett, hogy a kisujszállási szakaszparancsnokság az esetleges lázongás lecsendesítése végett erősítse meg az abádszalóki őrsöt és ez intézkedés folytán Abádszalókra több csendőr ment Kisujszállásról.

A vizsgálatot egy mai napon Abádszalókra érkezett csendőrhadnagy, a kisujszállási szakaszparancsnok vezeti.

HIREK.

Szeptember.

... A legmeghatóbb hangulatok hónapja. A csókos vágy és a szomorú lemondás ölelkeznek benne; a kiábrándulás borit könnyfátyolt a lélekre, melyet azután a fenéig kiévezett mámor után érezünk, mit a szabad természet szított fel a szivekben.

A hétköznapi gondok mind erőteljesebb ostrommal rohanják meg agyunkat és nem egy szivetrázó tragédia első elborulása jelenik meg szeptemberi hűvösebb időjárással.

Most kezdődik a legalsóbb milliók élethalálharcza a legnagyobb uzsorással, a természettel. A nyár gondtalanságát egy hosszú, forró, időszak hevét, mely egy mézédos dinynyében, vagy leves barackban gyűlt össze — s mit kéjjel élvezett a szegény ember — még hosszabb téli didergéssel és ólomsúly nyomorral kell visszafizetni.

A szegény ember! Pedig ez az elnevezés mindnyájunkra illik. A legdusabb, a legboldogabb is szegény, mert ember; hát még a ki igazán szegény, a ki beteg, munkaképtelen, a kinek millió és millió gondok tépdésik a lelkét.

Ebben a nyárutói fényességben azok a fehér szájak, a melyek nemsokára megjelennek a levegőben, mintha abból a megöszült hajerdő hullásból kerülnének ki, mely a gondtól megtépdesett emberiség mélabusan lehajtott fejét takarja.

Az elmulás gondolatának ezüstös szemfödője ezekből a szájakból szövődik és míg maga az ősz, a természet nagy gondoskodása az éhező emberiségről, addig a hangulatok, a melyeket felébreszt a lélekbe vetett magvai, megannyi gondnak. Így hártja rá az öntudatlan természet a maga gondjait az emberekre.

Ekkor kezdünk gondolni komolyan a jövőre és mintha mélyen a lélekben gyökeredznék, — ekkor kezdünk törődni gyermekeinkkel. Ekkor küldjük őket az iskola padjára, hogy tanulják megösmerni a gondot, hogy mennél magasabb osztályba jutva, an-

nál több hervadjon el az ő gondtalanságuk virágából.

Abban a szent reményben tes szük ezt, hogy nekik gondtalan jövőt biztosítsunk.

Szeptember, a hónapok között te vagy a legbőleőbb filozofus!

A ki a te hangulataidat lefordítja a mi gyarló emberi nyelvünkre — az lesz a jövő Nietzscheje. A ki megérti, miről szólász az emberi sziveknek, annak nem kell az önmagát felülmuló embert eszményképül kitűzni, az megelégszik a mi nagy Aranyunk emberi ideáljával, — „hogy ember legyen mindig, minden körülményben.“

Ezt nem értette meg Nietzsche. És meghalt még mielőtt bekövetkezett az a hónap, mely az emberi élet legigazibb kifejezője és példázója: a szeptember.

— **Tanévnyitása a főiskolában** A debreczeni ev. ref. főiskolában ma nyílt meg az 1900/1901-ik iskolai év a főiskola tanári karának, az ifjuságnak, a debreczeni ref. egyház és az egyházkerület és a városi közönség impozáns résztvétele mellett. A megnyitó ünnepély első része az oratóriumban folyt le. Itt gyűlt össze a tanárkar, az ifjuság és a közönség. A megnyitó ünnepélyen megjelentek: Kiss Áron püspök, gróf Degenfeld József főgondnok, Zsigmond Sándor egyházkerületi főjegyző, Komlóssy Arthur főjegyző, h. polgármester, Roncsik Lajos tanácsnok, Lovassy Károly tb. tanácsnok, dr. Bartha Béla ak. igazgató, dr. Kérézy Zoltán, dr. Erdős József kari dékánok, dr. Bacsoni Lajos, dr. Öreg János, dr. Helle Károly, dr. Haendel Vilmos jogakadémiai tanárok, Sass Béla, Erőss Lajos, Ferenczy Gyula, Balogh Ferencz theologiai tanárok, Sinka Sándor főgymnasiumi-, Kovács Lajos tanítóképezdei igazgatók. Az oratóriumi padokat ellepte az ifjuság és a közönség. A notabilitások a szószék alatti padosorokban foglaltak helyet. Pont 9 órakor felzúndult a gyülekezeti ének, mely után a főiskolai kántus énekelt a megszokott szabatossággal Mácsay karnagy vezetése alatt egy szép egyházi karéneket. Az ének elhangzása után Csiky Lajos, az akadémia mult évi igazgatója, főiskolai lelkész lépett a szószékre s tartott emelkedett szellemű imádságot. Segítségül hívta a Mindenható ez év munkájához, kitartásért és erőért imádkozott úgy a tanárok, mint az ifjak részére. Az ima után ismét a főiskolai kántus énekelt és ezzel az oratóriumi ünnepély véget ért. A tanári kar ezután a főiskola kis tanácstermébe vonult az egyház, egyházkerület és a város képviselőivel. Itt dr. Bartha Béla akadémiai igazgató üdvözölte a főiskolai hatóságokat és képviselőket. Az üdvözlésre Kiss Áron püspök válaszként meleg hangon. Tíz órakor a tanárkar a főiskola dísztermébe vonult a püspökkel és a főiskolai hatóságokkal. Itt tartotta meg dr. Bartha Béla ez évi akadémiai igazgató eszmékben gazdag nagyszabásu székfoglalóját, melyet a jelen voltak a legnagyobb figyelemmel hallgattak végig. Az igazgató beszédét az akadémiai év hivatalos megnyitásával fejezte be.

— **A légszeszgyár és a fogyasztók.** Tudvalevő dolog, hogy a város a közvilágítást január 1-től házi kezelésbe veszi át. Több debreczeni lakos bevezettette közelmúltban lakásába a légszeszt. A légszeszgyár a bevezetést eszközölte s a szükséges lámpákat bizonyos összeg lefizetése mellett kikölcsönözte. Most azok, kik a légszeszt lakásaikba bevezettették a legkényesebb helyzetbe jutottak. A légszeszgyár igazgatósága arról értesítette őket, hogy mivel a gyár október 1-én leltárt készít, a kölcsönadott lámpákat október 1-én elviszi, ha vagyők, vagy pedig a város át nem veszi. Ezen a valóban kellemetlen helyzetben javítandó, Lestyán Adorján kir. közjegyző a maga s több debreczeni lakos nevében kérvényt

adott be a városi tanácshoz, hogy a tanács vegye át azokat a lámpákat a légszuszgyártól s ők hajlandók a tőkének 6% kamatát kölcsöndíjképen fizetni. Azt hisszük, a tanács segíteni fog, hogy ez a helyzet megváltozzék.

— **Kállay és Bosznia-Hercegovina** ezim alatt egy travnik mohamedántól fűzet jelent meg, válaszul a Budapesti Szemle szeptemberi kötetének „A mohamedánság helyzete Boszniában” című tanulmányára. A harmincz oldalra terjedő röpirat reprodukálja mindazt, a mit az utóbbi hónapok folyamán az újságokban olvastunk a bosnyák-hercegovinai országos kormány muzulmán-ellenes politikájáról. Ezeket a vádakat a Budapesti Szemle említett tanulmánya alaposan megvizsgálta, egyszersmind tárgyilagosan megvilágosítván a jelenlegi muzulmán mozgalom eredetét és törekvését. Az előttünk fekvő fűzet ezzel szemben nem tudja semmi ténybeli, újabb konkrét adattal indokolni a régi támadásokat és kitaposott nyomon jár, a mikor a következő négy pontban állítja össze a muzulmánok követeléseit: 1. muzulmán egyházi autonómia és iskolai reform; 2. az erőszakos katholicizálás megszüntetése; 3. a horvát propaganda megszüntetése; 4. szokásaik, hagyományaik, jogaik tiszteletben tartása. A Budapesti Szemle kétségbevonhatatlan adatokkal kimutatta, hogy az országos kormány 1. a muzulmán vallási és iskolai érdekek biztosítására czélszerű intézkedéseket tett és tesz és jelentékeny anyagi áldozatokat hoz; 2. hogy távol áll ugy a katolikus, mint 3. a horvát propagandától, mert konzerválni akarja a mohamedánságot; 4. hogy a legkisebb részletekig meggy a muzulmán szokások, hagyományok és jogok tiszteletben tartásával és oltalmazásával. Ezek után egyáltalán nem hizeleghetünk azzal a travnik mohamedánnal, hogy új világításba tudta volna helyezni az ugynevezett bosnyák muzulmán kérdést és elfogadhatóvá tudta volna tenni az indokolatlan és méltatlan támadásokat Kállay Béni ellen. Végül megjegyezzük, hogy a fűzet szerzője szerint a muzulmánok az őszszel újabb emlékiratot készítenek az uralkodó elé terjeszteni és ha ezzel a tervükkel hajótörést szenvednének, akkor megvalósítják régi tevéket, hogy kérvénnyel forduljanak a magyar képviselőházhoz.

— **Művészhangverseny Debreczenben.** Érdekes műélvezetben lesz legközelebb része Debreczen közönségének. E hó 22-én egy művészársaság érkezik Debreczenbe s hangversenyt rendez. A hangversenyben közreműködik Fedák Sári, a Népszínház ünnepelt primadonnája. Rakosi Szidi, a Népszínház tagja és Polonyi Elemér, az országos híru zongoraművész. Az érdekes hangversenyre már most felhívjuk a közönség érdeklődését.

— **Elítelt adópénztárnok.** Böde Imre volt h.-vámospécsi adópénztárnok csalással és hivatali sikkasztással terheltlen került a törvényszék elé, mert az általa kezelt pénztárban történt hiánnyal, mintegy 272 frttal elszámolni nem tudott; ezenkívül Vincze Imre és Rosenfeld Mária vámospécsi, valamint Jakobovics Aladár debreczeni lakosokat is becsapta. Buzát adott el nekik, erre nagy előleget vett fel s a buzát nem adta át. A tegnapi tartott végtárgyaláson, miután a panaszosok a család miatt indított vádat visszavonták, ez alul felmentetett, de hivatali sikkasztásért elítélte a törvényszék három havi fogházra. Vádlott megnyugodott, az ügyész ellenben súlyosbításért felelősséget vállalt.

— **Egy állatszolidító halála.** Zólyom-Radványról írják, hogy Clott János állatszolidító tegnap borzasztó módon halt meg. Clott nagy közönség jelenlétében egy medvetetrecbe lépett és a medvével különböző mutatványokat végzett. A medve azonban valami okból felbőszült és a szolidítóre rohant és mielőtt segítség érkezett volna, darabokra tépte azt. A közönség körében óriási

pánik keletkezett, a mely csak akkor ért véget, a mikor egy rendőr puskalövéllel leterítette a medvét.

— **Hírek a debreczeni diák-tüzoltó egyesület köréből.** Napokkal ezelőtt hírt adtunk volt már lapunkban arról a mozgalomról, melyet az 1879—80-ik iskolai évvel feloszlott diák-tüzoltó egyesület tagjai indítottak a ezelőből, hogy a feloslás alkalmával kiállított kötelező okirat értelmében folyó év okt. hó 7-én egy nagyobb arányu találkozó és összejövetelt rendezzenek Debreczenben. A mint értesülve vagyunk, ez az összejövetel és találkozó a maga nemében igazán páratlan leend. Csapatostól érkeznek a levelek az ország minden részéből Erőss Lajos alelnökhöz, melyekben az egykori makhinisták sietnek magokról jelt adni s már ma látható, hogy ez a találkozás olyan régi barátokat fog a kálvinista Róma falai között összehozni, kik ez alkalom nélkül egymással az életben valaha még egyszer aligha találkoztak volna. Papok, tanárok, ügyvédek, bírók stb., stb. szóval a legkülönbözőbb társadalmi állásu férfiak jelzik érdeklődésüket ez összejövetel iránt s aligha van közéletünknek olyan ága, mely e találkozáson képviselve ne lenne. A jelt adó s eddig beérkezett levelek között kétségen kívül egyik legérdekesebb az, melyben az elnökséget arról értesítik, hogy ennek a több százados multu diák-tüzoltó egyesületnek legöregebb, máig is életben levő tagja: Czike János, ki 1837-ben volt nagybotos. Jelenleg 88 éves; lelkész Duna-Radványon, Komárommegyében. Nem érdektelen tudni, azt is, hogy azok közül, a kik 1880-ban az egyesületnek tagjai voltak, eddigelé tehát 20 év alatt alig haltak el 3-an; s ha ezt valaki szerfelett csekély pereszentnek találná, jusson eszébe, hogy ez egyetbe a tagokat megválogatták. Ide a gyenge szervezetü, vagy épen beteges ember be nem vétetett. Ennek a társaságnak a neve még a 19-ik század elején is ez volt: „Erőművész ifjak társasága” s ez mindent megmagyaráz.

— **Színházigazgatóból — tanító.** Szegény Rakodeczay Pál, a mily nagy ambícióval és hévvel áldozta fel tudását és vagyonát a színművészetért, époly nagy csalódással hagyta azt ott. Ó-Budán, a hol a fü is nagynehezen zöldül ki, a Shakespeare-kulturának akart tanyát teremteni. Iparkodott is ő szegény feje azon a kimerülésig, de bizony hangjának és reczitálásának csupán csak egy hallgatója volt — ő maga egyedül. Rakodeczay tulajdonképen fővárosi tanító volt kezdetben s ezt cserélte fel a színészettel. Sokáig szinkóri igazgató volt, de nem ment semmire. Mikor már a színészet minden nyomorúsága, baja, buja, gondja ránehezedett, — elfordult tőle s visszavándorolt a tanítósághoz. Még pedig állami tanító akar lenni és reméli, hogy a közoktatásügyi miniszter a nemzeti művészetért tett áldozatáért kárpótolni fogja egy kis vidéki tanítósággal. A miniszter meg is ígérte a pártfogást s Rakodeczay most rendez a folyamodáshoz szükséges iratait s e végett irt is a főváros tanácsához, hogy az 1880—1886-ig történt tanítószkodásáról állítsa ki a működési bizonyítványait. A városnál a legjobb bizonyítványt fogják Rakodeczay részére kiállítani.

— **A bankár és a verselő ügyvédbojtár.** Szalai Istvántól két-három év előtt verseskötet jelent meg, amelynek két sora ma is fülünkben cseng; így hangzanak eme sorok:

„Nem szép ember Szalai, Szalai,
Amde szépek dalai, dalai!”

Ennek a szépen daloló nem szép Szalainak igen ügyes esetéről értesülünk. Szalai

István ugyanis költő és ügyvédbojtár egy személyben. Hétköznap végrehajt és árverez a principális megbízásából, ünnepnap pedig lírai verseket költ. Amint mondtuk, összeirt már vagy egy kötetre valót s ki is adta. Néhány hónappal ezelőtt egy bankár, ugyanaz, kinek sajtóságos afférje volt a vasuton utazó Szilágyi Dezsővel, betoppan épen Szalai főnökének ügyvédi irodájába valami ügyben. A fiatal ügyvédbojtár és költő mindenekelőtt azt ajánlotta a bankárnak, hogy vegyen tőle egy verseskötetet, csak egy pengőért adja. De a bankár komoran szolt:

— Hagyjon békében a verseivel, inkább azt vigye ki, hogy Freistadtler Flóra gondnokságát megszüntessék. Akkor megkapom a nyolczvanezer pengőmet és megveszek valamennyi verseskönyvet.

— Szavára mondja?

— Nohát írásban is adom, — mondá a bankár és meg is cselekedte.

Hogy, hogy nem, a gondnokságot csak ugyan megszüntették és Szalai István egy szép napon beállított a bankárhoz, de háromszáz lírai verseskötet kíséretében. Bankárban még nem hiült meg ugy a vér, mint a mi bankárunkban; szép a költészet, szép a mecenáskodás, ám háromszáz kötet vers egy kissé sok a jóból es a bankár megtagadta a fizetséget. Per lett a dologból, a vége az lett, hogy a bankárnak — írása alapján — meg kellett vásárolnia a háromszáz kötet verset. A bankár lesujtva távozott és mélabusan szavalgatja eme klasszikus verssorokat:

„Ravasz ember Szalai, Szalai,
És drágák a dalai, dalai!”

— **Kereskedők figyelmébe ajánljuk,** hogy tanonczaik pontos beiratásáról az iskolába meg ne feledkezzenek, a mennyiben a közoktatás- és kereskedelemügyi miniszterek szigorú rendeletei folytán az iskola igazgatósága a be nem iratott iskola-köteleseket tartozik f. hó 15-én az elsőfoku iparhatóságnak megbírságot végett bejelenteni. A kereskedő-tanonciskolában a rendes tanítás e hó 12-én kezdődik.

— **A női kereskedelmi tanfolyamon** a rendes előadások a mai nappal megkezdődtek ugyan, de a létszám beteltéig, f. hó 15-éig, iratkozhatnak még be növendékek.

— **Kamarai közlemények.** A debreczeni m. kir. dohánygyár négy munkaterme 130 czentiméter magas faburkolattal lesz ellátandó, mely munkát kivételére folyó hó 13-iki lejáratall nyilvános árlejtés tartatik.

A m. kir. államvasutak igazgatósága az egyévre szükséges vasuti kéreg menetjegyek beszerzésére f. hó 14-iki lejáratall árlejtést hirdet. — Szükséglet 30 millió darab.

A m. kir. államvasutak igazgatósága az 1900. évben szükségelt vonatok villamos villágítására alkalmazandó akkumulátorok szállítására f. hó 15-iki lejáratall nyilvános pályázatot hirdet.

A m. kir. államvasutak f. hó 15-iki lejáratall a következő üvegneműek szállítására hirdet pályázatot: lámpaüveg, rubin, vörös, smaragd zöld üvegre, üvegtáblákra és tükrökre.

Mindazok, a kik ezen szállítások iránt érdeklődnek, a hirdetményeket, ajánlati mintákat kamaránknál megtekinthetik. Debreczen, 1900. szeptember 6. A kereskedelmi és iparkamara.

— **Felülfizetések.** A debreczeni czipész, eszmadia munkások és kisiparosok által a mult hó 25-én rendezett mulatságon felülfizettek: Szikszay Gyula 10, Varkoly József 6, Kohn Lipót, Nagy János, Nagy Lajos, G. Nagy Lajos és Stiber János 5—5, Cziczó Lajos, Kurucz Miklós, Madai Imre, Ulmann Károly 4—4, Cziczó János, Klár Adolf, Kostya János, Lókodi Sándor, Maternik Lajos, Schaf János, Simon Imre, Weidner Gusztáv 3—3, Kupez Mihály 2 kor. 40 fill., Debreczeni Lajos, Lechner Károly, Komáromy József, Keckés Péter, Maut

József, Nemes Gábor, V. V., Réthy György, Ruzs Ferencz, Varga József, Weisz Jakab 2-2, Ármós József, Kiss Péter, Kirni György, Jándi Mihály, Szathmári Ferencz, Szibrincz Mihály, Szücs János, Tóth Imre 1-1 kor. ifj. Illés Sándor 80 fill., Hasenröhl Alajos 60 fill. és Szabó György 40 fillért. Fogadják kegyes adakozásukért, valamint a Munkás Dalárda szíves közreműködéséért hálás köszönetünk nyilvánítását. Az egyesület nevében Széplaky József elnök, Varkoly Gyula jegyző.

— Szüreti estély. Van szerencsém a nagyrédmű közönség b. tudomására adni, hogy e hó 30-án a „Margit“-fürdő dísztermében ünnepélyes szüreti estélyt rendezek. A pástorleányok és urak közül azok, kik a legtöbb tolvajt megfogják, jutalomdíjban részesülnek. Kezdeté este 7 órakor. Belépő díj: személyenként 1 korona. Tisztelettel Szabó Miklós táncztanító. Minden belépő hölgy csinos ajándékot kap.

x Feltűnést keltő, szép és divatos uri divat újdonságok érkeztek a közönség **őszi idényre, u. m. remek férfi és fiu fehérneműek, gallérok, kézelők, kalapok, különleges nyakkendők, zsebkendők, harisnyák, esőernyők, illatszerek, uti bőröndök** stb. **Fekete Jakab** elsősorú uri divat, kalap, fehérnemű és cipő üzletébe. **Debreczen, főtér, kistemplom mellett.**

x A prágai házikenőcs orvosilag kipróbált, melegen ajánlott szer, mely gyuladós sebeken és daganatoknál, mint fájdalomcsillapító, antiseptikus, gyuladás ellenes, hűsítőleg, gyógyítólag a legjobb eredménytel alkalmaztatott, miért is már mindenütt, mint kitűnő házi szert tartják. Ezt Fragner A. gyógyszerész Prágában készíti és az itteni gyógyszertárakban is kapható.

Képes levelező-lapok legújabb és legnagyobb választékban csak a Csokonai-papirkereskedésbe kaphatók.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

Hegedüs miniszter Párisban.

Páris, szept. 11. Hegedüs miniszter Vincennesben megnézte a magyar vasúti kiállítását. Loubet elnök rendelkezésére bocsátotta páholyát az operában, hol a miniszter az épen előadott Mignon operát nézte végig. Tegnap ideérkezett Halmos polgármester is.

Megszökött fegyverezettek gonosztettei.

Budapest, szeptember 11. A váci fegyházból megszökött hat rab és most rettegésben tartják a környéket. Nap-után vakmerő rablást követnek el. Három nappal ezelőtt az erdőben egy bérest öltek meg s lovát, kocsiját elhajtották. Egy esőst, ki megmutatta a csendőröknek, hogy merre tartózkodnak, annyira összeverték, hogy másnap belehalt. A csendőrség kutat, de nem találja a rablókat, mert a nagy rengeteg igen jó buvóhelyül szolgál.

A bolgár—román-ügy.

Budapest, szept. 11. A bolgár távirati ügynökség kereken megczáfolja a román kormány hivatalos közleményét, mintha a miniszterium a macedon-bizottság elité-

lését ígérte volna, csupán csak a birói eljárás megindításáról volt szó. Ha a román kormány bizonyítékokat ad, tessék hát előbb bizonyítékokat adni.

A kínai háború.

— Legújabb távirat. —

London, szept. 11. A Reuter-ügynökség jelenti, hogy Li-Hung-Csang átnyújtotta a hatalmának megbízó levelét, mely őt felhatalmazza a béketárgyalások folytatására.

KÖZGAZDASÁG.

A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok Jegyzései.

Debreczen, szeptember 11.

Piaczi árak 50 kgr.-ként koronákban:

Buza uj. veres minőség	77	6.60—6.75
" " "	78	6.75—6.90
" " "	79	6.85—7.—
" " "	80	6.95—7.10
" sárga "	78	6.60—6.75
" " "	79	6.75—6.80
" " "	80	6.80—6.90
Rozs uj "	71/72	6.05—6.10
" " "	73/74	6.10—6.15
Árpa		5.40—5.50
" (jobb)		5.80—6.—
Zab		5.20—5.25
Tengeri		6.40—6.50

Néhány szó egy kiváló minőségű tengeriről. A gazdaság jövedelmezősége tekintetében nem utolsó szerepet játszik a termelt növénynek varietása, vagy miként ujabban nem a legszebb hangzással mondani szokták: félesége; s minden gazdának arra kellene törekedni, hogy olyan növényfajt varietást termeljen, amely az ő gazdasága klimatikus és talajviszonyai közé leginkább beillik. E törekvést természetesen csakis kísérletezések útján érhetik el s nem az által, hogy a magkereskedőtől kér a termelő növény varietás minémiségére tanácsot. Viszont a kísérletezések alapját nagyon megkönnyítheti azon — a helyi nem speciális gazdasági jellegű lapoknak újabb időben elkövetett eljárása — hogy időközönként egy egy érdekesebb gazdasági kérdés ismertetésének is helyet adnak. Mi is hódolván ez irányzatnak, alábbi sorainkban egy oly kísérletezés eredményét hozzuk, melyet a gazdaközönség egyrésze bizonyára sikerrel hasznosíthat.

Biharmegye Szalonta községének határában termelt s kísérletezésre egy borsodmegyei gazdaságba áthozott tengeriről irunk ezuttal, mert érdemes az a közlésre. A szalontai lófogu tengeri egy igen elterjedt s bőtermő varietás, száranként 2—3 teljesen kifejlődött, végig benőtt hengeridomú csővel, lisztes szemű hosszúak, mélyen ülnek a csutkában, miért is a szem és csutka közötti arány igen kedvező, egy métermáza csöves tengeri 80—84 kg. szemet ad. A szárazságnak kitűnően ellentáll. érése a közönséges magyar tengerit 10—12 nappal megelőzi s így a lófogu tengeritől eltérően, az őszi buza előveteményeként is szerepelhet. Mint takarmánytengeri (csalamádé) is figyelmet érdemel, mert lédus szárával s nagy, erős leveleivel bő termést szolgáltat. A végrehajtott kísérletnél 50 cm. sortávolságra, szuperfoszfáttal megtrágyázott földbe lett a kukorica elvetve az 1899-ik év tavaszán s rendszeres művelésben részesülve, holdanként 18 q. magtermést adott, a mely bámulatos eredmény mindenestire figyelemre méltó akkor, midőn köztudomású, hogy az elmúlt év száraz nyarat mily mértékben megsínylette minden növény.

A spanyol csempészek furfangja.

A Gibraltár hegyszorosától lefelé nyúló földnyelven fekszik Sinea del Concepcion nevű spanyol város, mely arról nevezetes, hogy 35.000 lakosa közül — az állami tisztviselőket kivéve — alig akad olyan, a ki nem foglalkozik csempészetel. Különösen a dohánycsempészetet üzik nagy furfanggal. A Magyar Pénzügyőr új számában most érdekes adatokat olvasunk ezekről a furfangokról:

E szerint a spanyol hatóságok éberségét a legtöbb esetben ki tudják játszani a lenea del concepcioni csempészek. Pedig rendkívül óvatosak a hatóságok.

A rendszabályok szerint: a vámhivatalnál van egy lajstrom, melyben minden gyanus egyének neve s személyleírása megtalálható; ha már most valaki e határpontra ér, a legszigorubb vizsgálat alá veszik; nemcsak teljesen megmotozzák zsebeiket, hanem levetkőztetik egészen, csizmaikat lehúzzák s s így kutatják keresztül-kasul; a kocsipárnákat felbontják, hogy nincs-e abban csempésztett dohány vagy szivar? A tengerpart hosszában fegyveres őrség jár fel s alá s ha valami gyanus egyén háromszori felszólításra meg nem áll, egyszerűen lelővik. Magában a városban gyakorta őrszemek járnak körül és a csempészetel gyanúsított egyéneknél váratlan házkutatást tartansk. És mindez a szigorú eljárás nem vezetett eredményre, mert a dohánycsempészet a közönség nagy élvezetére és az állami egyedúrság tetemes kárára csak növekszik.

Érdekes, hogy milyen uton-módon igyekeznek kijátszani a vámőrök figyelmét a csempészek.

Egyik mód az, hogy különösen e cézra jól betanított kutyáknak vizmentes bőrökbe csomagolt három-négy font dohányt akasztanak a nyakukba s éjjel a vízbe dobják valamennyit, hogy a tengerszoroson átúszszanak a spanyol földre, ahol már várja őket a csempész társa vagy az orgazda. Ez idomított kutyák oly ügyesen kerülnek ki az őrszemek, hogy csak a legritkább esetek közé tartozik az, hogy a katonaságnak sikerül egyik-másik kutyát lelőni.

Másik módszer az, hogy óriási nagy papírsárkányokat készítenek és ezeknek több méter hosszúságú farkába szivarokat varrnak. A sárkányokat magasra feleeresztik s a tenger tulsó partján a reájuk várakozó megügyelvén, a hol leszállanak, az illatos szivarokat kibontja a sárkányok farkából. Meg kell azonban itt jegyeznünk, hogy az ily sárkányokat leginkább a csempészekkel egyetértő spanyol vámhivatalnokok várják, akik szeretik a jó dohányt és így esküjük ellenére is megrövidítik az államot és megszerzik maguknak olesón a jó dohányt.

A legveszélyesebb módszer azonban az, midőn a csempészek valóságos csata mellett eszközlik a csempészetet.

Ez következőleg történik: Mintegy háromezer csempész összeverődik a vámhivatal kapurácsozatánál s nyíltan hadat üzennek a bentlevő vámhivatalnokoknak. A hivatalnokokat és katonákat kövekkel dobálják, a rácsokat szétrombolják és minthogy a katonaság ilyenkor védekezik, oly zavar támad, hogy minden halomra dől s ezalatt harezias zavar között egy egész nagy csempész-szállítmány vonulkeresztül a vámvonalon.

Nemrég is mintegy 12.000 kilogramm dohányt vittek át a csempészek a vámvonalon egy ilyen harez alatt, anélkül, hogy a katonaság megtámadhatta volna őket, mert a vámhivatal ostromló csempész-sereg fel-tartotta a katonák csapatát. Ez alkalommal a katonák közül kettő, a csempészek közül pedig három maradt halva a küzdőtéren; a sebesültek száma 25—30 egy-egy részről. A vámpalotát azonban teljesen szétrombolták a csempészek.

KÜLÖNFÉLÉK.

* Nagyértékű csipkegyűjtemények. Sokat irtak már azokról az érdekes csipkegyűjteményekről, a melyek egyik-másik királynő, mint pl. Viktória birtokában vannak;

kevésbé ismeretes azonban, hogy Amerikában is vannak hölgyek, a kiknek rendkívül pompás csipkegyűjteményük van. Az Astor-család csipkéit 1,200.000 koronára, a Vanderbiltékét 2,000.000 koronára becsülik. A világ egy városában sem vásárolnak annyi csipkét, mint New Yorkban. A pápának — úgy mondják — 3,500.000 korona, Viktória angol királynőnek 1,500.000 korona, a walesi hercegnőnek 1,000.000 korona értékű csipkéi vannak. A királynő nászruháját mesés szépségű Honiton-csipkék díszítették, a melyek rendkívül magas összeget képviseltek.

* **A választás eredményétől függ.** Amerika a különös fogadások hazája. Fogadni szoktak ott gyakran, de különösen választások alkalmával. A polgárok, a kik jelöltjeik győzelmében biznak, képtelen összegeket tesznek kockázára. Nemesak pénzbe szoktak fogadni, hanem másba is. Itt rá két példa. Santa-Féban két fogadás történt a minap. Howard József feleségül akart venni egy leányt, de a leány apja ellenezte. Egy politikai gyűlésen, a midőn az apa, Johnson J. B. kijelentette, hogy Mac Kinley fog győzni, Howard az ellenkezőjét állította, így aztán fogadtak. Ha Bryan nyer, Howard megkapja a leányt, ha Mac Kinley nyer, Howardnak örökre el kell mennie a városból. Ugyanott történt egy másik fogadás. Kinkaid Marinak két udvarlója volt: Bradley republikánus, Wickerson demokrata. Párbaj helyett abban egyeztek meg, ha a republikánus párt nyer, Bradleyé lesz Mary, hogy ha Bryan nyer, Wickerson nősül. A vesztes félnek szintén el kell mennie a városból. A fogadást írásban kötötték meg mind a két esetben. Az írást az összes felek: a papák, mamák, vőlegények és menyasszonyok is aláírták.

* **Kinai halászat.** A mennyei birodalom sok furcsasága közt említésre méltó a halászás ottani módja. A kínaiak egy madárfaj, a kormorán szelídített példányai segítségével halásznak. Bámulatos, mennyi halat hoznak föl ezek a madarak és pedig jó nagyokat, úgy hogy lenyelni sem tudják őket. Az ilyen halakkal a kormorán a parthoz uszik, hogy ott erőt vegyen rajta, de miközben prédáját lenyelni igyekszik, akárhányszor másik madár csap le oda és mielőtt a két szárnyas a prédán marakodik, a hal sokszor elmenekül. A halász, hogy ezt megakadályozza, csolnakján folyton ide-oda evez a halászó madarak között és mihelyest látja, hogy valamelyiknek hal van a szájában, a madarat kis hálóval elfogja. A halász erre elveszi a kormorántól a halat, kielégíti a madarat egy kisebb hallal és újra a vízbe dobja. Minden madárnak nyakatövére kis zsinór van kötve, hogy a halat le ne nyelhesse, hanem a torkán akadjon. A halász pedig látva, hogy a madár fuldoklik, csak megnyomja egy kicsit a nyakát és az elfogott hal kiesuszik.

RÖPPENTYÜK.

A városban.

A városban tegnapelőtt
Két gavallér egymásra lőtt.
Megtudja az egész ország:
Hírül hozza minden ujság!

Nálunk ha két paraszt legény
Össze is tűz egy lány kezén:
Nem kerül az ujságokba,
Logfeljebb a falu tudja! . . .

Baka Elek.

* **Turfon.** Tulajdonos: Miért nem lovagol maga is Jim Morgán módjára?

Zsoké: Nem jó lovaglás az, kérem. Elvégre a ló is megunja, ha az ember folyton a nyakán ül.

* **Vén kisasszony a bíróság előtt.** Biró: Ha igéri, hogy rövid lesz, nem kérdezem az életkorát.

* **Az ösök.** — Barátom, nem adhatnál kölcsön egy ötöst?

— Talán kamarás akarsz lenni?

— ??

— Mert a kamarásághoz két ös kell. Apádat, nagyapádat ismered, az kettő. S most tőlem kérsz kölcsön öt-ötst.

* **Biztos jel.** — Honnan tudod, hogy Józsi szerelmes beléd: nyilatkozott talán?

— Nem a, hanem multkor, mikor nálunk a zongora mellett beszélgettünk, tüzoltók robogtak el a ház előtt s ő nem szaladt utánuk.

REGÉNY.

A „Világ Szive”.

— Regény 2 kötetben. —

Angolból fordította: **Krampera János.**

(Folytatás.)

88.

Erre aztán Tikal sem habozott tovább, hanem intett a kíséretében jött öröknek, huzódjanak el a szótávból s így kezdé beszédét:

— Figyelj ide, Zibalbay. Tegnap még a pyramison tartott gyűlés előtt megláttam lányodat, Lady Mayát s megszólítottam őt, elmondtam neki, hogy mint mindig, úgy még most is szeretem őt, ha mindjárt, abban a hiszemben, hogy már nincs az élők között, állami okokból más asszonyt vettem is feleségül. Azután azt az ajánlatot tettem neki, hogy tulajdok Nahuán, a kit már elvettem. Azonfelül azt is huzzátettem, hogy átadom kacikái székemet neked, Zibalbay, a kit az jog szerint megillet, uralkodjál benne életed fogytáig és sem teneked, sem az általad követendő politikának ellene szegülni nem fogok semmi tekintetben. Másfelől azt is megmondtam neki, hogy ha visszautasít s nem lesz feleségem, minden erőmet összeszedem, csak hogy összezuzhassalak téged, őt és az ő barátait, ezeket az idegeneket. Ő határozottan azt felelte, hogy tehetek, a mit akarok, kedvező választ adni nem fog soha. Hogy ezek után mi történt, azt magad is tudod, Zibalbay, valamint a veszélyt is ismered, melyben most, hogy hatalmad elhagyott, leledzel.

Elhallgatott, Zibalbay pedig, ki eddig bámulva figyelt rá, Mayához fordult és komoly tekintettel kérdé:

— **Lányom, hazudik ez az ember?**

A lány már épen válaszolni akart, bár, hogy miből állt volna a válasz, nem tudom, midőn Tikal közbeavatott.

— **Minék kéreded őt, Zibalbay? fel sem teszem róla, hogy ne felelne őszintén kérdésedre, azt pedig, hogy én most valót beszéltem, bizonyíthatja az a melletted álló vándor, ki jelen volt beszélgetésünknel s hallotta szavaimat. Megtettem neki ezt az ajánlatot s hogy ne kételkedjél benne, megteszem most újra is: Ha nőül jön hozzám, kedvéért tulajdok Nahuán, leteszem az uralmat, foglald el azt újra te s én tőlem cselekedjél annyi bolondságot, a mennyit csak az istenek eltűrnek. Megteszem mindezt, mert szeretem őt, aki jegyesem volt ifjúságom óta, szeretem őt jobban, mint bárkit és bármit a világon, mert ő az én szememnek fénye, nélküle nincs kedvem az élethez sem, a minthogy attól a perctől fogva nem volt, mikor először halottnak hittem őt.**

Hallá ezt Zibalbay s felkelvén, az ég felé terjeszti kezét:

— **Hála legyen néked Isten, a ki feleltképen az én kérésemre megmutatván az utat, melyen kimenekülhetek az én bajaimból. . . .** Úgy lésem minden, a mint kívánod Tikal s mi a Szivnek oltáránál fogunk békét esküdni egymásnak. Nem kétkedem benne, hogy meggyülik a bajunk Mattaival és követőivel, de ha mi ketten összetartunk, könnyen legyőzhetjük őket. Örülj te is velem Ignatió barátom, mert ime a mag, melyet annyi küzdelem közt ültettünk el, aranygyümölcsöket fog hozni.

Ebben a pillanatban megüté fületem, hogy hátam mögött a sennor felnyög dühében és rögtön tisztában voltam vele, hogy mint annyi társa, ez a terv is, mely büszkeséggel tölté el szívemet, semmivé lesz egy asszony érzélgősség miatt.

— **Bocsáss meg, Zibalbay, — vetém közbe, — Lady Maya még nem szólt hozzá a dologhoz.**

— **Nem szólt hozzá! — tört ki az öreg, — ugyan mit szóljon hozzá?!**

— **A mit tegnap is mondtam Tikal unokafivéremnek, — felelt Maya halkán s összeszorította ajkát, — hogy semmit sem akarok tudni róla.**

— **Semmit sem akarsz tudni róla! Semmit sem akarsz tudni róla! Hát nem éred fel észszel, hogy ő még most is jegyesed?**

— **Nagyon is értelek, atyám, de nincs a világnak az a kinese, a miért nőül mennék egy olyan emberhez, ki, mint Tikal is, rutul elárult mindkettőnk, a ki nem tartotta meg neked adott esküjét s egy rövid évig sem tudott várni utánam.**

(Folyt. köv.)

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

MINDENNEMŰ

ISKOLAI SZEREK

RENDKIVÜL NAGY VÁLASZTÉKBAN ÉS
LEGLÖCSÖBBAN A

CSOKONAI PAPIR- Kereskedésben

KOSSUTH-UTCZA 13. SZ. ALATT
SZEREZHETŐK BE.

UGYANOTT

ISKOLAI KÖNYVEK KÖTÉSE

LEGLÖCSÖBBAN ELVÁLLALTATIK.

NYILT-TÉR.

„MARGIT” GYÓGYFORRÁS

Margitforrás-telep (Bereg-megye.)

A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint kevés szabad szénsavat, ellenben sok szénsavas natriumot és lithiumot tartalmaz. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételű vizek fölé emelik. Kitiűnő hatását a légutak s tüdő hurutos állapotainál, különösen szívós váladék esetén; tüdővészeseknél, ha vérzésre való hajlandóság van is jelen, a „Margit-víz” megbecsülhetetlen szolgáltatást tesz kevés szabad szénsavánál fogva. Kiváló hatást látni tőle a gyomor és belek hurutos állapotainál, főleg azon esetekben, hol a fölös mennyiségben képződött sav oka a rossz emésztésnek.

A húgysavas sók lerakódását akadályozván, becses szolgálatot tesz továbbá a hólyag hurutos bántalmainál, a kö- és homokképződés eseteiben, miért is a budapesti és bécsi egyetem orvosainak, mint az orvosvilág egyéb előkelőségei a legszívesebben használják, előnyt adnak a „Margit”-forrásnak a hozzá hasonló összetételű gyógyvizek fölött.

Mint ivóvíz

kiváló övőszernek bizonyult járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.

Mint borvíz általános kedveltségnek örvend.

Főraktár:

ÉDESKUTY L. ásványvíznagykereskedés
es. és kir. udvari szállító BUDAPESTEN.

Kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

NYILT-TÉR.

Nyilatkozat.

A szolyvai gyógyviz hatása páratlan, különösen a köszvényes bajoknál.

Dr. Bossányi Béla,

a budapesti szt. Lukács-fürdő főorvosa.

8638. szám.
1900.

Árverési hirdetés.

A közöshadseregbeli lovaskaszárnya mellett levő, Juhász Józsefné mintegy 4 köblös, Hegedüs István-féle mintegy 2 köblös, Szotyori Nagy Károly-féle mintegy 8 köblös major-sági föld, laképülettel, szőlőültetvényekkel és gyümölcsösökkel együtt az 1900. évi október hó 1-től az 1903. év október 1-ig terjedő három évre az **1900. évi szeptember 24-én délelőtt 9 órakor** a városháza nagytermében tartandó árverésen haszonbérbe adni fog.

Miről az árverelni szándékozók azzal értesítettek, hogy a kikiáltási ár 10%-a készpénzben, bánatpénzül az árverelő bizottság kezéhez leteendő s hogy az árverési feltételek a számvevőségénél megtekinthetők.

Debreczen, 1900. szeptember 6.

A városi tanács.

7705. tkv.
1900.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék, mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a Debreczeni Első Takarékpénztár végrehajtójának Korényi József elleni végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék, a debreczeni kir. járásbíróház területén levő, debreczeni 5972. sz. tkjvben A. + 1. sz. 5625/b/1. b/1. hrsz. homokkerti szőlőnek Korényi Józsefet illető felére 1912. koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendelvényén, annak fogantatására határidőül **1900. évi október hó 10-ik napjának u. n. 3 órája** e kir. törvényszék árverési termében kitétetik. Kikiáltási ár a becsár, azonban az árverésre kitétt ingatlan szükség esetében a kikiáltási áron alól is el fog adni.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban letenni, avagy az 1881. LX. t.-cikknek a 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű előismerényt a kiküldöttnök átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék, mint tkvi hatóságnál és a város rendőrkapitányságánál tekinthetők meg.

Kelt Debreczenben, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál, 1900. július 13-án.

Harsányi Gusztáv,

kir. törvényszéki bír.

Legdusabban berendezett

BUTOR

GYÁRI RAKTÁR

Piacz-utca 71. szám alatt
(a Corso épülettel szemben)

Lamberger és Társa

DEBRECZEN.

Ajánlják saját gyártmányu butorikat, a legegyszerűbb kivittől a legfinomabbig, legnagyobb választékban, **jutányos ár, pontos, szolid kiszolgálás és 3 évi jótállás mellett.**

Október hó 1-től

jó házi koszt

kapható

Arany János-u. 30. sz.

Jó házból

való tisztességes, ötvenéves izraelita nő, keres házvezető vagy gondnoki állást egy idősebb izraelita urhoz bárhová, akár pusztára, vidékre vagy helyben. Levelek özv. **Kestenbaumné** címen Reinitz Mór urhoz **Bőszörménybe** intézendők.

Uj tűzifa raktár.

Az idény beálltával van szerencsénk a t. vevőközönséget értesíteni, miszerint a **vasúti telepen** lévő

tűzifaraktárunk

fentartása mellett a **Szőchényi-utca** végén lévő **Berger Jenő ur kertjében** a legjobb minőségű, száraz

tölgy, cser, bükk és varga faraktárt létesítettünk.

A mennyiben ezen hely közelsége miatt mindenki részére könnyen hozzáférhető, nagyon kényelmesnek véljük, ha meggyőződést méltóztatnak szerezni arról, hogy nálunk a legjobb és legpontosabb kiszolgálásban részesülhetni.

Megrendeléseket mindkét raktárunkban, valamint lakásunkon lehet eszközölni.

Tisztelettel:

Hütter és Kellner.

Bikszádi

ásványviz

áriappal

és

ismertető

könyvecskével

bérmertve szolgál

a

Kútközelőség

Bikszád

(Szatmármegye).

BIKSZÁDI ásványos gyógyvizet,

mely egyedül a maga nemében, több hírneves egyetemi orvostanár és hírneves vidéki orvosok, hatásánál fogva fölébe helyezik a külföldi és drága **Selters** és **Gloichenburgi** vizeknek. Gyógyító hatása a **bikszádi** ásványos gyógyviznek kitűnően bevált idült és heveny légesőhurut, hangszálag-hurut, vérköpés ellen. — Nagy konyhasó tartalmánál fogva vérlhánys, tüdőesues-hurutnál és kezdődő gümőkóránál, továbbá ki-Bikszádi viz alkalmazása által idült és heveny gyomorhurut máj- és epe-hólyag-ántalomnál, a belek renyhe működésénél, vesehomokban szenvedőknel, görvélykörös daganatoknál, heveny- és idült női bántalmaknál, mint specifiicum vált be.

A Bikszádi viz bérlője s a **ALMER LAJOS és KÁROLY** nagybányai sztojkaí viz főelárusító: lakosok.

SZTOJKAI ásványvizet,

mint Erdély gyöngyét, nem hiába nevezték el **magyar karlsbadi viznek**, mert tényleg annak gyógyhatása, a szigoru diéta betartásával: **idült gyomorbántalom**, máj- és epehólyag, valamint epeköbajoknál, nemkülönben **czukorbetegségnél** alkalmazva, valóságos csodákat művel, kitűnő hatása a **Sztojkaí ásványviz** összes bántalmainál, valamint a női bajok és görvélykörös bántalmaknál is. — A **Sztojkaí ásványviz** dús szénsavtartalmánál fogva, akár borral, akár gyümölcszörppel vegyítve, mint kellemes üdítő ital, pártját ritkítja. — A **Sztojkaí ásványviz** hosszas használata az ép szervezetben elváltozást nem idéz elő s így a rossz ivóvizet is pótolja bármely vidéken, annyival is inkább, mert hosszabb állás után nem csapódnak ki belőle a szilárd alkotórészek, mely tulajdonsága lehetővé teszi a tengerentuli szállítást.

Sztojkaí

ásványviz

áriappal

és

ismertető

könyvecskével

bérmertve szolgál

a

Forráskezelőség

Sztojka,

u. p. Magyar-Lápos.

(Szolnok-Dobokam.)